

Sundheds- og Ældreministeriet

Enhed: NAERSOM
Sagsbeh.: DEPLSL
Koordineret med: MEDINT
Sagsnr.: 2009334
Dok. nr.: 1270875
Dato: 18-08-2020

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
Tirsdag den 25. august 2020, Sundheds- og Ældreudvalget, lokale 1-133

Samrådsspørgsmål BK om værnemidler

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V)

Samrådsspørgsmål BK:

”Hvad kan ministeren oplyse om værnemiddelsituationen under coronaforløbet fra januar 2020 og frem?”

Spørgsmålet fra samrådsspørgeren det er: ”Hvad kan ministeren oplyse om værnemiddelssituationen under coronaforløbet fra januar 2020 og frem?”

Jeg skal nok prøve at gøre det kort, men en stor del af vores håndtering handler jo om værnemiddelsituationen fra januar 2020 og frem, så med formandens tilladelse, så bliver mit svar grundigt, og selvfølgelig er jeg åben overfor, hvis der skulle være nogle opfølgende spørgsmål. Så er jeg også åben overfor det, som sædvanlig.

***

Jeg vil give udvalget et overblik over værnemiddelsituationen siden januar og herunder en status på, hvad der er blevet gjort for at sikre tilstrækkelige værnemidler.

Men jeg vil lige starte med, at give nogle eksempler på den aktuelle nationale lagerbeholdning. Altså pt.

Jeg kan fortælle, at der fra det nationale lager i sidste uge, opgjort den 18. august, var følgende lagerdækning:

- Håndsprit svarende til mere end 2 år
- Handsker svarende til ca. 10 uger
- Kitler til omkring halvandet år
- Visir/beskyttelsesbriller til ca. 11 måneder
- Forskellige mundbind og åndedrætsværn til mellem omkring 5 måneder og op til årevis afhængig af typer

Den nationale lagerbeholdning dækker behovet i sundheds- og plejesektoren nu og fremad og har også kunnet hjælpe i akutte situationer. Det har vi jo set blandt andet med smitteudbrud i Århus, hvor der var mangel på mundbind, og man sendte nogle mundbind op i handlen

Jeg kan endvidere konstatere, når jeg ser på det private marked og de meldinger Dansk Erhverv og Dansk Industri kommer med, så kan jeg konstatere, at det ser ud til at udvikle sig positivt i forhold til at imødekomme den øgede efterspørgsel på mundbind, som naturligt følger af kravet om, at man skal bære mundbind i den kollektive trafik i Danmark.

***

Lad mig så gennemgå det, som spørgsmålet jo handler om, altså situationen fra starten af året.

Vi har fulgt udviklingen tæt fra de første tilfælde af ny COVID-19 blev kendt i provinsen Wuhan i Kina..

På det tidspunkt vidste man jo ikke lige så meget, som man ved nu. Hverken om virus eller det globale værnemiddelmarked.

Dermed var det også vanskeligt at forudsige, hvordan værnemiddelbehovet ville udvikle sig, med hvilken hast og hvordan det globale marked ville udvikle sig.

***

En række indsatser er sat i værk for at sikre beholdningene af værnemidler. Det drejer sig om følgende indsatser:

- Det statslige krisestyringsorgan, NOST, fik til opgave at koordinere arbejdet med at sikre, at vi kunne få værnemidler hjem fra et marked, som jeg tror, at man måske bedst kan beskrive som værende det vilde vesten.
- Der blev etableret luftbro mellem Danmark og Kina.
- Repræsentanter fra erhvervslivet bragte sig selv og deres netværk i spil.
- Der blev etableret et nationalt lager.
- Der blev udviklet et it-system i regi af Lægemiddelstyrelsen, så vi fik et samlet overblik over mængderne af værnemidler.
- Nationalt Logistikcenter blev etableret, som fordelingsnetværk på tværs af kommuner og regioner.

- Vi oprettede platformen ”Danmark hjælper Danmark”.
- Sundhedsstyrelsen har løbende opdateret deres retningslinjer for brug af værnemidler
- Der arbejdes på etablering af lagre i EU regi.
- Og som bekendt, og som udvalget også er orienteret om, oprettes der en ny styrelse.

Lad mig uddybe.

***

Det globale marked for værnemidler var som sagt meget usikkert. NOST'en, den Nationale Operative Stab, i daglig tale NOST'en, fik derfor til opgave at koordinere arbejdet med at sikre den nødvendige forsyning og produktion af kritiske værnemidler og udstyr, og der blev blandt andet etableret en luftbro mellem Danmark og Kina til sikring af forsyningerne.

Det var et stort og komplekst arbejde, under stort tidspres, som en række virksomheder velvilligt hjalp med til at løse.

***

Siden slutningen af marts er indkøb af værnemidler og kritisk udstyr til det nationale lager i udgangspunktet foretaget af Region Hovedstaden – mens det er Aarhus Kommune, der koordinerer den samlede behovsopgørelse på vegne af alle kommuner.

Der er også etableret en fælles national plan for fordeling af værnemidler, for at sikre, at værnemidlerne fordeles til dem, som har behov. Udviklingen i lagerbeholdningen og fordelingsmodellen følges tæt.

Der er blevet købt ind i stort omfang og med høj hastighed. Derfor har det også vist sig, at enkelte leverancer ikke har levet op til de danske kvalitetsstandarder, men heldigvis har vi et system, som fungerer, så det bliver opdaget inden værnemidlerne kommer til brugerne.

***

Ud over arbejdet med at sikre forsyningerne blev der i regi af Lægemiddelstyrelsen etableret et IT-system. Det er det, som hedder Minerva, der skulle give et samlet overblik over mængden af værnemidler i Danmark.

Og man må så være ærlig og sige, at det overblik fandtes heller ikke inden COVID-19 pandemien. Så der er en række ting på vores lister, når vi skal lære af det her, som man må sige, er klogt at tage med. Det er en af de læringer, at man havde ikke det overblik, men det er så blevet etableret undervejs.

Fra midten af marts har kommunerne og regionerne systematisk indberettet lagerstatus og varemodtagelser på lokale lagre af værnemidler til Minerva.

Desuden oprettede Lægemiddelstyrelsen Nationalt Logistikcenter med henblik på at hjælpe til omfordele værnemidler mellem kommuner og regioner. Hensigten var at sikre, at der ikke ville være nogen kommuner, der stod i en akut mangelsituation på værnemidler, mens der kunne være andre kommuner eller regioner som havde et overskud.

***

Det er naturligvis vigtigt for regeringen, at vi ikke kommer til at stå i en situation, hvor der er usikkerhed om forsyningerne. Derfor har vi fra regeringens side taget initiativ til at styrke indkøb og logistik af værnemidler og testkapacitet med oprettelse af en ny styrelse. Den ligger under Justitsministeriet.

Det er regeringens opfattelse, at de opgaver, som den nye styrelse vil skulle varetage, er tværsektorielle og understøttende, og ikke snævert sundhedsfaglige. Det er ambitionen, at styrelsen varigt vil styrke den samlede myndighedsindsats i tilfælde af sundhedskriser af en vis størrelse.

***

Så er der også i EU-regi blevet arbejdet intenst på at sikre, at vi har de nødvendige lagre.

I EU pågår der et arbejde med opbygning af fælles strategiske katastrofemedicinske lagre, der skal ruste EU til en eventuel ny sundhedskrise.

Og Danmark spiller aktivt med i dette arbejde, og har i foråret tilkendegivet interesse for værtsskab for et katastrofemedicinsk lager.

Ud over det strategiske og derfor mere langsigtede arbejde med et katastrofemedicinsk lager, så blev der i foråret opbygget akutte lagre af blandt andet værnemidler i Rumænien og Tyskland, der allerede er operative.

***

Jeg vil understrege, som jeg har gjort opmærksom på ved flere lejligheder, ikke mindst i samråd, at det er helt afgørende, at vores medarbejdere på sygehusene og på plejecentrene kan føle sig trygge, når de går på arbejde, og at vi sikrer, at de har adgang til de værnemidler, de skal bruge.

Det var nødvendigt at foretage nogle prioriteringer for at sikre, at frontpersonalet i vores sundheds- og plejesektor, der havde størst risiko for smitte, havde de nødvendige værnemidler ift. retningslinjerne.

Da Lægemedelstyrelsen havde oplysninger om tiltagende forsyningsproblemer med værnemidler i Danmark, henstillede Lægemedelstyrelsen til, at leverandørerne prioriterede det danske sundhedsvæsen og herunder særligt sygehusvæsenet. Værnemidlerne blev så omfordelt fra regionerne til kommunerne.

Lægemedelstyrelsen var i løbende kontakt med kommunerne og regionerne om de nødvendige prioriteringer.

Og jeg vil også gerne understrege, at der ikke på noget tidspunkt har været national mangel på værnemidler, selvom det var kritisk i foråret.

***

Det var altså en gennemgang af, hvordan værnemiddelsituationen har set ud fra januar 2020 og til nu og hvilke indsatser, der er blevet iværksat i perioden.